

10806

1382 november 8

Ärkebiskop Nils (Rusare) i Nidaros överlåter egendomar (i Danmark) till drottning Margareta av Norge och Sverige ("principi ac domine serenissime domine Margarete eadem gracia Norwegie et Swecie regine"). Egendomarerna hade överlåtits på livstid till utfärdaren i öppet brev av kung Olof av Danmark, Norge och Sverige ("per appertas litteras potentis et magnifici principis et domini nostri domini Olai Dei gracia Danorum, Noricorum, Sweuorum, Sclauorum Gotorumque regis").

Utfärdaren beseglar tillsammans med riddaren Jens Rud och sin bror Peder Jakobsen Finkenoge.

Orig. (på latin) på perg., NKR 1290, Danska Rigsarkivet.

SDHK nr 45288.

Tryckt: Dipl. Dan. IV:2, nr 275.

Översättning: (till modern danska) Danmarks Riges Breve IV:2, nr 275.

Regest: Reg. Dan. nr 2751; Rep. Dan. nr 3366; Reg. Norv. VII, nr 1055.

10807

1382 november (11)

Bro kyrka

Olof Jönsson, häradshövding i Bro härad, ger i öppet brev på Bo Jonssons vägnar brefvärdaren Olof Haraldsson och hans hustru Ingegerd fasta på de egendomar med alla tillagor i (Bro) härad som Bo Jonsson i skifte överlätit till Olof Haraldsson, såsom hans (Bo Jonssons) vidfästa brev visar. Fastar är Lars i Frölunda, Ingevald i Berga, Johan Anundsson i Sylta, Johan Finvidsson i Tibble, Johan Domare i Tranbygge, Olof i Tranbygge, Mikael i Örsta, Ragvald i Skysta, Olof i Skällsta, Magnus i Önsta, Johan (i Önsta) och Ingemund i Lerberga.

Utfärdaren beseglar.

Orig. på perg. (22,5 x 9,0 cm; 9 rader) Uppsala universitetsbibliotek.

SDHK nr 12279.

Om Olof Jönsson (Stenståtten), som också var häradshövding i Färentuna och Tuhundra, se J. E. Almquist, Lagsagor och domsagor i Sverige I (1954), s. 45 och 146.

Angående orterna se DMS, Uppland 1:7.

Brevet har varit vidfäst bytesbrevet samma år 2/2 (DS nr 10597).

Övre vänstra hörnet har skurits av, men är påsytt utan textförlust.

Brevets datering ("feria secunda die beati Martini") är felaktig. Sankt Martins dag (11/11) inföll år 1382 på en tisdag (feria tertia). För en datering till denna dag är frasen feria secunda överflödig eller möjligen fel för feria tertia.

Allom mannom thætta breff høra ælla sea ssænde Olaff Jønsson hæratzhyfthinge ij Bro hærådhe helso medh varom Herra · Kænnis iak medh tæsso mino vpno breue mik haua fastfarit thænnom brefførara Olaff Haraldzsoni ok hans hwsfru Ingegerde a Boo Ionsons vanghna alt thet jordagooz som then fornampda Bo Ionson skipt hawer them sama Olaf Haraldzson innan fornæmpda hærade ligandhe medh allom tillagham æpter thý hans breff wpit lyudher ok sigher som thatta mit bref æær vider hangth ok thænne varo fastomen aat thý skipthe Laurins j Frølundom, Ingeualder j Berghom¹, Jon Anundason j Sýlthom², Jon Finuitzson j Tibille, Jon

5

6 thatta ... bref] Referensen thatta mit bref är formellt felaktig men syftar på bytesbrevet (DS nr 10597).

¹ Berga i Stockholms-Näs socken. ² Sylta i Stockholms-Näs socken.

Domare j Tranbynghe³, Olawer i Tranbynghe, Michal j Øristom⁴, Ragualder j Skýystom⁵,
 Olawer j Skællistom⁶, Magnus j Ødnistom⁷, Jon ibidem, Ingemunder j Lørberghe⁸. Scriptum
 10 apud ecclesiam Bro anno Dominj M° ccc° lxxx secundo, feria secunda die beati Martini
 episkopi meo sub siggillo.

Sigillet saknas, men den flikskurna remsan är bevarad.

10 secunda] *Sannolikt fel för tercia, se kommentar.* 11 episkopi] *Så ms.*

³ *Tranbygge i Västra Ryds socken.* ⁴ *Örsta i Västra Ryds socken.* ⁵ *Skysta i Bro socken.* ⁶ *Skällsta i Bro socken.* ⁷ *Önsta i Bro socken.* ⁸ *Lerberga i Västra Ryds socken.*

10808

1382 november 11

Riddaren Sten Bengtsson, Sveriges marsk, och hans bror Ture Bengtsson, väpnare, tillkännager i öppet brev att de på välboren jungfru Margareta Arvidsdotters vägnar har sålt och på evig tid överlåtit till Sveriges drots Bo Jonsson med arvingar 2 attungar jord i Furåsa, 1 attung jord i Hunnerstorp och 1 attung jord i Or-lunda i Hovs socken i Dals (nu i Göstrings) härad i Östergötland för 300 mark svenska penningar nu giltiga i Sveriges rike, i så gott mynt att 6 mark utgör 1 lödig mark. Beloppet har han (Bo Jonsson) betalat (utfärdarna) på jungfru Margaretas vägnar både för ovannämnda egendomar, vilka riddaren Arvid Gustavsson, jungfru Margaretas far, hade gjort upp om men inte betalat, och för annan mindre jord 'uppe i landet' vid Örby (hus i Vendels socken) och Vik (i Balingsta socken), som Bo har köpt och betalat för jungfru Margareta. Utfärdarna förklarar sig nöjda på Margaretas vägnar, kvitterar Bo Jonsson för beloppet och befriar honom från alla ytterligare krav från Margareta, utfärdarna själva eller deras arvingar, då han (Bo) har till fullo ersatt henne och utfärdarna på hennes vägnar. Utfärdarna avhänder jungfru Margareta (Arvidsdotter, se kommentar), hennes arvingar och sig själva på hennes vägnar egendomarna med alla tillagor, bland annat fiskevatten och kvarnar, och överlåter dem till Bo Jonsson med arvingar på evig tid och med full dispositionsrätt, utan hinder eller krav från jungfru Margareta, utfärdarna med arvingar eller någon annan på deras vägnar. Skulle egendomarna helt eller delvis avhändas Bo Jonsson eller dennes arvingar genom någon dom enligt landslagen, lovar utfärdarna att jungfru Margareta, hennes arvingar och de själva på hennes vägnar ska ersätta Bo Jonsson och hans arvingar med annan likvärdig egendom i lika gott läge inom sex veckor. Utfärdarna ger härads hövdingen i det härad där egendomarna är belägna fullmakt att ge Bo Jonsson med arvingar fasta på dem i enlighet med landslagen, när han eller hans ombud så önskar.

Utfärdarna beseglar och ber ärkebiskop Birger (Gregersson) i Uppsala samt riddarna Karl Ulfsson av Tofta och Knut Karlsson att besegla tillsammans med dem.

Orig. på perg. (25,0 x 18,4 cm, uppveck 1,8 cm; 30 rader), Uppsala universitetsbibliotek.
 SDHK nr 12280.

Om utfärdarna, bröderna Sten och Ture Bengtsson (Bielke), se kommentar till DS nr 10637.

Om riddaren, riksrådet och lagmannen i Finland Arvid Gustavsson (Sparre av Vik), och hans dotter Margareta, se SRM s. 16 och ÄSF I, s. 199. Margareta nämns (felaktigt) på ett ställe i brevet som Gustavsdotter.

Om sigillanterna Karl Ulfsson och sonen Knut Karlsson (Sparre av Tofta) se kommentar till DS nr 10637.

Om sätesgårdarna Örbyhus och Vik se DMS, Uppland 1:4, s. 173 ff., och 1:6, s. 49 ff.